Rettleiingshefte

Tilskot til tiltak i verdsarvområdet Vestnorsk Fjordlandskap - Geirangerfjorden 2020

Innhald

1. Føremål ... 3
2. Verkeområde ... 3
3. Kven kan søkje? ... 3
4. Kva kan du søkje om tilskot til? ... 3
    4.1. Arealtilskot og beitedyrtilskot ... 4
    4.2 Andre kulturlandskapstiltak ... 5
5. Korleis søkjer du? ... 5
6. Kva må søknaden innehalde? ... 5
7. Tildeling av tilskot ... 5
8. Arbeidsfrist ... 6
9. Utbetaling av tilskot og krav om rapportering ... 6
10. Opplysningsplikt og kontroll ... 6
11. Omgjering og attendebetaling ... 6
12. Klage ... 6
13. Rullering av vedtektene ... 7
14. For meir informasjon ... 7
15. Kontaktpersonar ... 7

Regelverket er utarbeidd på grunnlag av *Forskrift om tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyan og Vestnorsk fjordlandskap* (Landbruks- og matdepartementet, 2019) og *Tiltaksplan for kulturlandskapet i verdsarvområda Vestnorsk Fjordlandskap og Vegaøyan* (Møre og Romsdal fylke, Areal- og miljøvernavdelinga, 2008).

1. Føremål

Føremålet med tilskot til tiltak i verdsarvområda er å styrke landbruket i desse områda, jf. § 1 i *Forskrift om tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarv-områdene Vegaøyan og Vestnorsk fjordlandskap.* Ordninga skal òg medverke til å oppretthalde eit aktivt og levande kulturlandskap, ta vare på kultur- og kulturlandskaps-verdiar, hindre attgroing og ta vare på og fremje eit ope og opplevingsrikt kulturlandskap, jf. *Tiltaksplan for kulturlandskapet i verdsarvområda Vestnorsk Fjordlandskap og Vegaøyan.*

2. Verkeområde

Vedtektene gjeld innanfor grensene for verdsarvområdet Vestnorsk Fjordlandskap - Geirangerfjorden, i Stranda og Fjord kommunar.

3. Kven kan søkje?

Målgruppa for ordninga er personar eller verksemder som medverkar til å fremje føremålet med ordninga. Dette kan vere:

- Grunneigarar eller drivarar
- Landbruksføretak registrerte i Landbruksregisteret
- Organisasjonar, foreiningar eller lag
- Andre som medverkar til å fremje føremålet med ordninga

Dersom søkjar ikkje er grunneigar, må det ligge føre løyve frå grunneigar og eventuelt andre rettshavarar.

4. Kva kan du søkje om tilskot til?

Du kan søkje om tilskot til tiltak som fremjar føremålet med ordninga. Dette kan vere:

- Restaurering og skjøtsel av areal
- Istandsetting, vedlikehald og skjøtsel av bygningar og andre kulturminne
- Tilrettelegging for ferdsel og friluftsliv
- Formidling
- Naudsynt planlegging av tiltak
- Kartlegging og dokumentasjon av landskapsverdiar
- Kartlegging og dokumentasjon av behov for skjøtsel og sikring av natur- og kulturminneverdiar
- Andre tiltak som fremjar føremålet med ordninga

Tiltaka må vere i samsvar med gjeldande planar for området.

4.1. Arealtilskot og beitedyrtilskot

Kommunen kan gje tilskot til drift og skjøtsel av areal i tråd med kapittel 6.1.1. i *Tiltaksplan for kulturlandskapet i verdsarvområdet*. Drifta må vere slik at arealtilstanden vert halden ved like over tid.

For å få tilskot til skjøtsel av areal, må arealet haustast minst éin gong i året ved slått eller beiting. Kantar må vere slått/skjøtta til rett tid saman med resten av areala.

Hovudregelen er at all avling skal fjernast frå arealet og nyttast som fôr. Dersom dette kravet ikkje kan oppfyllast, kan avlinga samlast opp og leggast til kompostering. Dette må gjerast på ein slik måte at det ikkje oppstår ureining eller vert til sjenanse for miljøet på annan måte ved t.d. lukt eller avrenning.

I dei fleste høve vil det ikkje vere nok å slå graset berre éin gong. Det vil heller ikkje gje tilfredsstillande resultat med berre vår- og haustbeiting utan at hovudavlinga vert hausta i juni/juli/august. Areal med eigen skjøtselsplan, som t.d. artsrike slåttenger, kan ha særskilde reglar om skjøtsel som må følgjast for at arealtilskotet skal kunne betalast ut.

Ved styrt beiting på dyrka jord må beitetrykket vere så stort at graset blir beita ned. Slike areal må som regel pussast, slik at ein unngår oppslag av tuegras, høge urter og kratt. Det høyrer elles med til det årlege vedlikehaldet å rydde i kantvegetasjonen slik at den ikkje tek overhand og spreier seg inn over dyrka mark.

Brenning av gammalt gras om hausten kan ikkje godkjennast som tilstrekkeleg skjøtsel.

	Kategoriar arealtilskot	Kr/dekar *)
Fulldyrka og Overflatedyrka jord	• Slått av svært tungdriven dyrka jord, brattare enn 1:3 • Slått av tungdriven dyrka jord med halling mellom 1:3 og 1:5 • Slått av lettdriven dyrka jord med halling mindre enn 1:5 • Slått i form av beitepussing	2 000 800 400 200
	• Beiting av svært tungdriven dyrka jord, brattare enn 1:3 • Beiting av tungdriven dyrka jord med halling mellom 1:3 og 1:5 • Beiting av lettdriven dyrka jord med halling mindre enn 1:5 • Beitepussing	1 200 480 240 200
Innmarks -beite	• Beiting • Berre beitepussing	240 200

*): *Satsane er førebelse og kan bli justerte dersom omsøkt areal blir vesentleg større eller mindre enn rekna med.*

Kommunen kan gje tilskot til beitedyr på utmarksbeite i tråd med kapittel 6.1.2 i *Tiltaksplan for kulturlandskapet i verdsarvområdet*. Beitinga skal medverke til at kulturlandskapet og arealtilstanden vert halden oppe på lang sikt. Ved utrekning av tilskot vert det nytta same gruppering av dyr og same dyretal som i søknad om produksjonstilskot. Det er ulike satsar for dei som har driftssenter innanfor og utanfor verdsarvområdet.

Dyreslag	Kr/dyr for driftssenter innanfor*)	Kr/dyr for driftssenter utanfor*)
Sau/geit	300	100
Storfe/hest	1 800	600

*): *Satsane er førebelse og kan bli justerte dersom omsøkt tal husdyr blir vesentleg større eller mindre enn rekna med.*

4.2 Andre kulturlandskapstiltak

Kommunen vurderer og fastset tilskotsandel i kvar einskild sak. Det vert normalt gitt tilskot med inntil 70 % av godkjent kostnadsoverslag for tiltaket. For større fellestiltak kan kommunen vurdere å gje inntil 100 % av godkjent kostnadsoverslag. Tilskotsandel blir oppgitt i vedtaksbrevet om tilskot.

Rettleiande satsar (kr/time) for eige arbeid er:

- Manuelt arbeid : 200
- Person med motorsag e.l. : 300
- Traktor med førar : 500

5. Korleis søkjer du?

Du søkjer på ordninga via Altinn-portalen:
https://www.altinn.no/skjemaoversikt/landbruksdirektoratet/jordbrukets-satsing-i-verdensarvomradene/ (Jordbrukets satsing i verdensarvområdene)

Søknadsfrist er 1. oktober, 2020.

Vi oppmodar likevel dei som søkjer om Andre kulturlandskapstiltak (jf. 4.2) om å sende inn søknad så tidleg som mogleg, sjølv om fristen også her er 1. oktober.

6. Kva må søknaden innehalde?

Søknad om må innehalde følgjande opplysningar:

- Grunnopplysningar om søkjar
- Opplysningar om eigedom, eigarskap og tilknyting til eigedommen
- Om tiltaket er eit einskildtiltak eller eit fellestiltak
- Skildring av tiltaket og kva område du søkjer for
- Kva type tiltak du søkjer på (eingongs-/investeringstiltak eller drift/årleg tiltak)
- Prosjekttittel
- Forventa resultat
- Søkjar si vurdering av korleis tiltaket vil styrkje landbruket i verdsarvområdet
- Planlagt bruk for objektet/arealet etter at tiltaket er gjennomført
- Kort omtale av tiltaket/tiltaka søkjar ønskjer å gjennomføre
- Obligatoriske vedlegg

7. Tildeling av tilskot

Stranda kommune handsamar søknadane, fattar vedtak og sender tilskota til utbetaling.

8. Arbeidsfrist

Fristen for gjennomføring av tiltak er 3 år frå det blir løyvd, med mindre Stranda kommune har sett ein kortare frist ved løyving til søknaden. Kommunen kan etter søknad lengje arbeidsfristen, men ikkje ut over 5 år frå tilskotet vart løyvd.

9. Utbetaling av tilskot og krav om rapportering

For utbetaling av løyvde tilskot, må søkjar sende inn rapport for omsøkt tiltak og krav om utbetaling. Slik rapportering skal gjerast via Altinn. Som naudløysing kan ein sende rapporten til kommunen på fastsett skjema (*Obligatorisk vedlegg til digital utbetalingsanmodning. Rapportering for drift/årlig tiltak for ordningene*). Dette skjemaet er lagt ut på kommunen sine heimesider. Kommunen skal godkjenne rapportering før tilskot vert betalt ut, og synfare tiltaket ved behov.

Det kan betalast ut tilskot etter kvart som deler av tiltaket vert utført. Det må då sendast inn delrapport med dokumentasjon. Men minst 25 % av tilskotet skal haldast attende til tiltaket/prosjektet er sluttført.

Søkjar får påminning når arbeidsfristen nærmar seg.

10. Opplysningsplikt og kontroll

Kommunen kan føre kontroll med at vilkår for utbetaling av tilskot er oppfylt. Kommunen kan utføre kontroll på staden.

Søkjar av tilskot pliktar å gi alle opplysningar som kommunen finn naudsynt for å kunne kontrollere at bruken av tilskotsmidlene er i tråd med føresetnadene, under dette bokføring og korrespondanse som vedkjem tilskotet.

Når Fylkesmannen gjer vedtak etter § 7 første ledd, har de sam mynde som kommunen etter § 8 første og andre ledd.

Når Fylkesmannen eller Landbruksdirektoratet handsamar klage over vedtak om tilskot, har dei same mynde som kommunen til å innhente opplysningar og utføre kontroll på staden § 8 første og andre ledd.

11. Omgjering og attendebetaling

Tilskot som ikkje er nytta i samsvar med tildelingsvedtaket kan krevjast betalt attende.

Fylkesmannen kan gjere om vedtak om løyvde tilskot, og utbetalt tilskot kan krevjast betalt attende dersom det blir avdekt forhold som er i strid med det som er føresetnadene ved løyvinga av tilskotet.

For krav om attendebetaling av tilskot kan det krevjast renter etter *Lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.*

12. Klage

Vedtak som er fatta av Stranda kommune kan klagast inn til Fylkesmannen i Møre og Romsdal etter reglane i *Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningslova) kap. VI.*

13. Rullering av vedtektene

Denne rettleiinga vil bli rullert ein gong i året på bakgrunn av m.a. innspel frå søkjarar i området.

14. For meir informasjon

Forskrift om tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyan og Vestnorsk fjordlandskap (FOR-2019-12-18-2024), sjå:

https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-12-18-2024?q=Utvalgte%20kulturlandskap%20i%20jordbruket

Landbruksdirektoratet si side om verdsarvområda, sjå:
https://www.landbruksdirektoratet.no/no/miljo-og-okologisk/kulturlandskap/verdensarvomr%C3%A5dene

Møre og Romsdal fylke, Areal- og miljøvernavdelinga. (2008, 6 15). *Forvaltningsplan VESTNORSK FJORDLANDSKAP DELOMRÅDE GEIRANGERFJORDEN. Geiranger-Herdalen landskapsvernområde. Kallskaret naturreservat. Hyskjet naturreservat. Kommunedelplanområde Geiarnger Tafjord.* Møre og Romsdal fylke, Areal- og miljøvern. Molde: Møre og Romsdal fylke. Hentet 4 4, 2020 fra https://www.fylkesmannen.no/globalassets/fm-more-og-romsdal/dokument-fmmr/miljo-og-klima/forvaltingsplanar-verneomrade/webkvalitet---forvaltningsplan-for-vestnorsk-fjordlandskap.pdf

15. Kontaktpersonar

Inge Bjørdal, Stranda kommune. M: 464 11 023. E-post: inge.bjordal@stranda.kommune.no